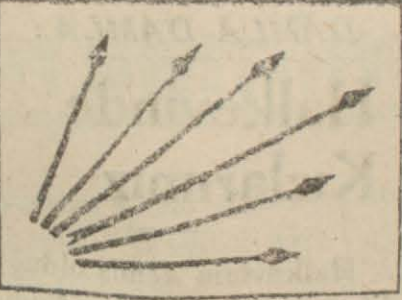

Aydın

İKİNCİ YIL
No : 497
ÇARŞAMBA
5
Nisan 1939

İdare yeri
Aydın
C. H. P.
Basımevi

Sayısı : 100 Para

PAZARTESİDEN BAŞKA HER GÜN ÇIKAR SIYASI HALK GAZETESİ

Sayısı : 100 Para

Türk milleti nankör değildir

Türk milleti nankör değildir. Ve onun en büyük vasfı mümeyyizi bu hasletidir.

Gördüğü iyiliğe ebediyen minnettar kalır.

Bir fincan kahveye kırk yıllık hatır sayma kaidesini koyan bizleriz.

Dün gelen İzmir gazetelerinde büyük puntularla:

Atatürkün aziz hatırasına dil uzatılmaz!

Başlığı altında intişar eden havadisler; bu milletin vefakârlığının olduğu kadar uyanıklığının da yüksek derecesini gösteren bariz birer tezahürdür.

Eski bir general ve bu gün büyük millet meclisinde millet vekili sıfat ve selâhiyetini taşıyan bir zat; Milli Şefimiz İsmet İnönü'nün, tabutu önünde saygı ile eğilerek ve bütün milletin en samimi hislerine tercüman olarak:

Eşsiz Kahraman!

Diye andığı kurtarıcımız ve Ebedî Şefimizin mukaddes hatırasına dil uzatmış.

Büyük Atamızın hayata gözlerini yumduğu acı günlerimizde gazete sütunlarında yerli yersiz kendisinden bahsetmek ve ettirmek fırsatını kaçırmıyan bu zat; Tan gazetesine verdiği son beyanat ile milletin tahammülünü taşımıştır.

Bu millet kendisine hizmet etmiş olan hiç kimseyi ihmal etmediği, hakir görmediği gibi yapılan hizmetleri de - nekadar küçük olursa olsun - unutmamıştır ve unutmaz.

Yalnız ikide birde bunu onun başına kakar gibi tekrarlamakta mertlik ve insaniyete sığar bir şey değil iken, kendini göstermek, methetmek için bu gün bizim için artık mukaddes bir hatıra olmuş olan büyük atamıza yalancılık ve tarihi hakikatları tahrif istinatlarına kadar ileri gitmek kendini (memleketin olgun ve dolgun başları) arasında sayan bir kimseye yakıştıramaz.

On beş sene menkûbiyetten bahseden bu eski emekli generalin bu sözleriyle ne demek istediği bir türlü anlaşılmıyor.

Eğer İstiklâl mücadelesinde çalışan her kes zaferden sonra bir büyük mevki işgal edemediğinden dolayı menkûp adedilecek olursa Türkiye bugün baştan aşağı menkûplarla dolu demektir.

O büyük mücadelede kim çalışmamış, kim fedakârlık etmemiştir ki..

Lâkin onlar, o günlerde yapılanlar vatana karşı ödenmiş birer borçdurlar.

Bunun için kendi kendimizi medih ile göklere çıkarmak pek

Irak Kralı birinci Gazi

Bir Kaza neticesinde Vefat etti

Ankara 4 — Irak Kralı birinci Gazinin vefatıyla neticelenen müessif bir kaza olmuştur.

Kral otomobilini bizzat idare ederken şimdiye kadar anlaşılmıyan bir sebepten otomobil bir telgraf direğine çarpmıştır.

Kafa tasından yaralanan kral Gazi bir kaç dakika sonra vefat etmiştir.

Ceneze merasiminin yapılacağı tarih yarın tesbit edilecektir.

Kral birinci Gazi, Kral Faysalın oğludur. 1912 de Mekke'de doğmuş ve 1933 eylülünde Irak tahtına çıkmıştır.

Kral Gazinin Veliahdı Emir

Faysal halen dört yaşındadır. Sinni rüşde vâsıl oluncaya kadar mâteveffa Kralın amcazadesi yapacaktır. Halen dağılmış olan parlamento niyabet hakkında bir karar vermek üzere toplantıya davet olunmuştur.

Dost ve kardaş milletin kralının bu müessif ziyası Ankarada duyulur duyulmaz bütün resmi daireler bayrakları yarıya indirilerek mateme iştirak edilmiştir.

Millî Şef İsmet İnönü Irak hükûmetine bir telgraf çekerek taziyelerini bildirmiştir.

a. a.

Vakıflarda:

Bazı hayır şartları tebdil edildi

(Cihan zade Mehmet bey) vakfının bu gün için istifadesine imkân kalmıyan hayır şartlarının tebdili hakkında vakıflar müdürlüğümüzce vaki olan teşebbüs vakıflar idare meclisince göze alınmış ve bir karar verilmiştir.

Bu karara göre: yapılmasına imkân kalmıyan (Cihan zade Mehmet bey) vakfının bazılarında elde edilen hasılatın, senevi yirmi sekiz lirasının, Halkevîmiz sosyal yardım şubesine şehrimiz ilk okulları fakir talebelerinin ders levazımı ve sairer gibi zarurî ihtiyaçlarına sarf edilmesi mevzu bahis olmaktadır.

Ve yine bu karara göre aynı hayır şartlarından elde edileninden köprülü mahallesi dul ve yetimlerine veya buna benzer o mahal ihtiyaçlarına sarfedilmek üzere belediyemiz emrine ödeneceği haber alınmıştır.

büyük bir hodgâmlık olmaz mı?

Atatürk büyük nutkunda söylediklerini hep vesikalarla tevsik ve tesbit etmiştir.

Atamız nutkunda, bu generalin hizmetlerinden bahsettiği gibi çok büyük bir görüş isabetiyle şahsî karakterini ve hodgâmlığının yüksek derecesini anlatmıştır.

General Karabekir; aylardan beri matbuat sütunlarında neşrettiği sözleri ve bilhassa son beyanatiyle ebedî şefin uzak görüşteki dehasını teyit ve ispat etmiş oluyor.

Menkûbiyet bu zat için biçilmiş kaftan imiş meğer. Şimdiye kadar nasıl sustu ise şimdiden sonra da susması, hem kendisi, hem de inkılâbımız için çok hayırlı olacaktır.

Çataloğlu

Büyüklerimize

Çekilen tebrik telgrafları

Büyük Millî Şef İ. İnönü
Cumhurbaşimiz

ANKARA

Bütün Türk Milletinin Tam bir ittifak ve itimadiyle Cumhuriyet reislğine seçilmenizden Aydınların duyduğu sevinç ve şükran hislerini engin tazimlerle yüce huzurunuz arz ederim.

Vali ve C. H. P.

Başkanı

Ö. Günday

Sayın Abdülhalik Renda

Büyük Millet Meclisi Reisi

ANKARA

Millî irade ve hakimiyetimizin daima isabet ve katiyetle tecelli ettiren Büyük Meclisimizin başında tekrar sizi görmek bütün Aydınları çok sevindirdi. Samimi tebrik tazimlerimizle arz ederim.

Vali ve C. H. P.

Başkanı

Ö. Günday

Sayın Dr. Refik Saydam

Başvekil

ANKARA

Yeni kabinenin başında tekrar mert ve faziletli şahsiinizi görmekten bütün Aydınların duydukları sevinç ve saadet hislerini samimi tebrik ve yürekten tazimlerle arz ederim.

Vali ve C. H. P.

Başkanı

Ö. Günday

Franko hükûmeti

Amerika tarafından tanındı

Vaşington 3 — Franko hükûmeti tanınmıştır. Reiscumhur Rozvelt İspanyaya gidecek silâhlara konan ambargoyu kaldırmıştır.

a. a.

Polonya Ha. Nazırı

İngiliz ricalile konuşmalara başladı

Londra 4 — Polonya hariciye nazırı B. Bek yanında Polonyanın Londra elçisi olduğu halde saat 11,10 da hariciye nezaretine gelerek hariciye nazırı Lord Halifaks tarafına kabul edilmiş

ve görüşmelere başlanmıştır.

B. Bek öğleden sonra avam başvekili Çemberlayni ziyaret edecek ve gece hariciye nezaretinde şerefine verilecek ziyafette hazır bulunacaktır. a. a.

İtalya Arnavutluğu işgal edecekmış

İtalyan askerlerinin yarın Arnavutluğa girecekleri söyleniyor

Londra 4 — Havas ajansına Paristen gelen haberlere göre: İtalya yakında Arnavutluğa İtalyan askeri gönderecek ve bu asker Valonadan karaya çıkacaktır. İtalya askeri 6-7 Nisan'da Arnavutluğa gelecektir. İyi haber alan mahfillerde söylendiğine göre Arnavutluk hükûmeti topraklarına her tür-

lû asker ihracına muvafakat etmemektedir.

Sanıldığına göre İtalyan askerleri hemen Arnavutluğa gönderilmek üzere ve bunun için 20 bin asker hazırlanmıştır.

İtalya kral Zogonun muvafakatiyle Arnavutluğu işgal edecek ve himayesi altına alacaktır. a. a.

Vakıflar şosesi tamir ediliyor

(Posacı zadeler) vakfından, Dalamanın Alacaatlı mevkiindeki şosenin tamiri için keşfi yapılmış ve keşif raporu vakıflar umum müdürlüğüne gönderilmiştir.

Aldığımız habere göre vakıflar fen heyetince yapılan tetkikatta keşif tasdikten gelmiş ve şosenin tamiri için hazırlığa başlanmıştır.

Doktor Bremen şehrimizde

Ege havalisinde geçen sene başlamış olduğu Mendres vadisi incir kök hastalıkları için mütehassıs doktor Bremer tetkikatını tamamlamak ve bazı yerlerde ilâç tatbikatı yapmak üzere şehrimize gelmiştir.

B. Bremerin kök hastalığının bilhassa fazlalık gösterdiği Germencik mıntakasinda tetkikatına ve ilâç tatbikatına devam edeceği öğrenilmiştir.

Bugünkü hava vaziyeti

Yurdumuz Rusya üzerindeki yüksek yazıkın tesiri altında olduğundan yarın havanın, cenup, cenubu şarkı Anadolu kapalı ve mevzii yağışlı, diğer bölgelerde bulutlu geçeceği ve rüzgârların trakya, Kocaeli, Ege ve doğu Anadolu'da şimalden diğer bölgelerde cenuptan orta kuvvette, Marmara ve Ege denizlerinde şimalden Karadenizde cenup istikametinden kuvvetli eseceği tahmin edilmektedir.

Bay Gafenkonun yapacağı seyahat

Londra 3 — Bükteşte resmen bildirildiğine göre Romanya hariciye nazırı B. Gafenko nisan sonlarına doğru garbi Avrupa hükûmet merkezini ziyaret edecektir. a. a.

Fransız hava nazırı B. Çemberlayni ziyaret etti

Londra 4 — Fransa hava nazırı yanında İngiliz hava nazırı olduğu halde başvekalet dairesinde başvekil Çemberlayni ziyaret etmiştir. a. a.

İngiltere

Romanyaya silâh ve tayyare ile yardım edecek

Bükreş 4 — Romanyanın Londra büyük elçisi vazifesi başına gitmek üzere bu sabah Bükresten hareket etmiştir.

Elçi Romanyanın askeri vaziyeti hakkında İngiliz hükûmeti aydınlatacaktır.

Londradan bildirildiğine göre yakında Bükreşe askeri bir heyet gelecektir. İyi bir menbadan bildirildiğine göre İngilterenin Romanyaya yardım bilhassa silâh ve tayyare cihetinden olacaktır. a. a.

Yugoslavyada Hırvat meselesi halledildi

Belgrad 4 — Başvekil ile Hırvat lideri Maček arasında yapılan görüşmelere bu sabah nihayet verilmiştir.

Bu müzakereler esnasında Hırvatlarla Yugoslavlar arasındaki bütün meseleler halledilmiştir. a. a.

11 içinden röportajlar:

Bağarası

O. Becerik

Bağarası nahiyesi, Söke kazasına bağlı 417 evli 1823 nüfuslu şirin bir kasabadır.

TİCARET:

Nahiye merkezi ve ekseri köylerinin yaslandığı dağları dolduran verimli zeytin ağaçları ve ortasından geçen iki çayın inbat kuvvetini artırdığı ovasından yetişen çeşit mahsuller, kasabanın imar ve halkının refahını, ticaret hayat ve kaynaşmasını temin eden âmillerdir.

Nahiye merkezinde ekseri kazalarda olmyan zengin bir çarşı vardır. 60 dükkân ve mağaza, beş han, 4 zeytin yağı ve un, 2 yalnız un fabrikası ve posta telgraf merkezi:

ZİRAAT:

Nahiyenin başlıca istihsalı, zeytin yağı, akdarı, incir ve her türlü hububat.

Yıllık muhtelif istihsalât yekünü 500 bin lira değerinde 700 bin kilodur.

TEŞKİLAT:

Nahiyeğe bağlı köy sayısı 18 olup bunlarda 3653 kadın 3507 erkek olmak üzere 7160 kişi yaşar. Hepsinde köy kanunu vardır.

18 köyün geçen yıl bütçe yekünleri 31087 bu yıl 37097 liradır.

KÜLTÜR:

Nahiye merkezinde beş sınıflı bir, üç köyde de üçer sınıflı üç olmak üzere dört mektep vardır.

Merkezde okuma çağındaki 200 çocuğun hepsi okur. Köy mekteplerinde okuma çağındaki 1500 yavrudan ancak 200 ü okuya bilmektedir.

Nahiye merkezinde inşasına başlanan mektep binası tamamlanince köy çocuklarından da 2-3 yüz talebenin yatılı olarak merkezde okumaları temin olunacaktır.

SİHHAT:

Aydın vilâyetinin her yerinde olduğu gibi Bağarasının en büyük derdi sıtma idi. Cumhuriyet idaresi 13 yıl evvel Bağarasında sıtma mücadelesine başlamıştır.

Nahiye, 60 köyün sıtma merkezidir. Her sene sıtma mücadelesinin elde ettiği semere bir evvelki yıldan daha müsbet ve iyidir.

Mücadele teşkilâtı bir taraftan safi çalışmalarına devam ederken, bir taraftan da mıntakasındaki mühim bataklıkları kurutmıştır.

Bağarası, evvelce sivri sineklerin en kesif bulunduğu ve Aydın bölgesinin sıtma merkezi addolunduğu halde, bugün sıtması en az bir yer olmuştur.

Halka mücadele doktorlarının yaptıkları mütemadi telkin ve irşad çok fayde vermiş, umumiyetle korunma tedbirleri almağa başlamışlardır.

Evelce mücadele memurlarının dağıttıkları kininleri içmeyen halk, şimdi daha hastalık başlamadan mücadeleye baş vurarak kinin istemekte ve sıtmaya karşı mücehhez bulunmaktadır.

Buraları evvelce çocuk ölümü en çok kaydolunan bir mıntaka

Vergi Islâhatı ve tenzilleri

Kapitülasyonların ilgasının lozanda tasdik ve teyidine kadar, devletin vergi alma hususundaki hakimiyeti de tam değildir. Hükümet, gümrük resmini yabancıların muvafakati olmadan arttırmazdı. (Kıymet) usulünü bırakıp (tarife) sistemine geçemezdi. Bu kayıtlardan sıyrılmak için yaptığı teşebbüsler neticesiz kalırdı. Çünkü, Türkiye'nin mali ve iktisadi kalkınmasını istemiyen devletler vardı. Ve yabancıların bu menfi dileği, memleketin hayati ihtiyaçlarının lüzum gösterdiği en mühim bir tedbirin alınması buna kâfi gelirdi. Ecnebilere kazancın vergisi de alınmazdı. 10 haziran 1879 da temettu vergisini ecnebilere de teşmil etmek isteyen bir irade; bütün sefaletlerin itirazını celbetmişti.

Ecnebilere vergi istemenin ahden kabul edilen (mesken masuniyeti) ile (ticaret serbestisi) ile telif edilmeyeceği ileri sürülüyordu. Milli hakimiyet hak ve adalet mülâhazalarından sarfınazar. sadece dermeyen edilen itirazların haksızlığı, millî şuur sahibi her yurttaşı isyan ettirecek mertebede idi.

Elhasıl, memleket başkalarına menfaat temini için geri kalmağa, kendisi için değil, başkaları için yaşamağa ve çalışmağa mahkûmdur. Milli varlığını kurtaran Lozandan sonradır ki maliyede tam istiklâl kavuştu. Ve memleketin ihtiyaçlarından başka bir mülâhaza ve endişe taşımaksızın yurdun kalkınması hedefine doğru yürümek imkânını buldu.

Eski kayıtlardan sıyrılan cumhuriyet maliyesi, büyük vazife ve mesuliyetleri uhdesine almak mecburiyetinde idi. Yeni rejim eski devirlerde her türlü ümran ve iktisadi inkişaftan mahrum bırakılmış bir yurda tevarüs etmişti.

para ihtiyacı memleketin emelleri kadar geniş ve hududsuzdu. Buna mukabil haksız ve kısır bir vergi sisteminden başka elde bir vasıta yoktu. Maliye, yeni şeraite cevap verebilmek için, verimli bir sistem kurmak, yeni devletin geniş ihtiyaçlarını tedricen karşılamak, aynı zamanda halk kitlelerinin iktisadi vaziyetini göz önüne alarak vergi adaletini de tabakkuk et-

idi. Hiç şüphesiz sıtmanın neticesi olan bu vaziyet bugün tamamen aksine bir hal almış dogum ziyadeleşmiş, ölüm azalmıştır.

Bağarası nahiyesi iç ve mücerret bir muhitte bulunmasına rağmen mücadele sayesinde bir doktor da kazanmıştır. Genç ve çalışkan doktor Ferit Olgayın ve ona çok yardım eden nahiye müdürü Sami ve parti teşkilâtında faal vazife alan gençlerin üşenmez ve yorulmaz faaliyetleri, bu mıntaka halkının hayat ve sıhatlarına karşı çok hassas olmalarını temin etmiştir.

Üç senedir hiç salgın bir hastalık görülmemesi bunun bariz neticesi sayılabilir.

tirmek gibi güç vazifeleri başarmak mükellefiyetinde idi.

Cumhuriyet maliyesi, bu vazifelerin hepsini ifaya çalıştı; Eski vergi sisteminde çok esaseğişiklikler yaptı. Vergi karışısında yerli ve ecnebi her ferdin muvasalatını ifade eden ummiyeti tesis etti. Gümrük resimlerine memleketin iktisadi ihtiyacına uygun bir nisbet verdi.

Çok iptidai ve ağır bir vergi olan halkı tegallüp tazyiki altında ezen aşarı kaldırdı. Vergi yükünü daha ziyade istihlak ve ödeme kudretini haiz mükelleflere tahmil etti; irat vergilerinde safi kazançtan vergi almak esasına doğru adımlar attı. Devletin gündün güne genişliyen hizmet ve ihtiyaçlarının istilzam ettiği varidat menbalarının temini yolundaki çalışmaların neticelerini ise, eşağıya derç ettiğimiz son beş senenin varidat ve tahsilât rakamları en belîğ şekilde gösterir:

Sene	Muhammen	Tahsilât
1933	170.477.000	159.092.835
1934	184.081.000	189.935.227
1935	195.013.000	200.476.492
1936	212.764.000	236.517.569
1937	231.020.000	260.878.368

Devlet varidatındaki bu mütevali artış sayesinde ecnebi sermayesine muhtaç olmadan memlekette iktisadi bir varlık tesisi, bir çok hayırlı ve müsmir işlerin başarılmaya kabil olmuştur. Cumhuriyetin memlekette yarattığı eserleri burada sayacak değiliz. Fakat yalnız Cumhuriyetin teessüsündenberi yeni baştan (3185) kilometre demir yolu inşa edildiğini söylemek yapılan işlerin vüsati hakkındaki bir fikir vermeğe kâfidir.

Varidattaki bu inkişaf, vergileri arttırmakla temin edilmiş değildir. Vakıa kaldırılan aşarın yerine bazı vergiler ikame edilmiştir, kazanç vergisine yeni bir şekil ve nisbet verilmiştir. Fakat bütün bu tedbirler, şimdiye kadar haksız olarak vergiye tabi olmyan mevzuları mükellefiyet altına almak, tarh ve tahsil usullerine, verginin verimini arttıracak bir şekil vermek mahiyetinden ileri geçmemektedir. Ağır vergi, hayatı pahalılaştırır, halkın ihtiyacını tazyik eder, memleketin iktisadi inkişafına sed çeker, bizzat verginin menbaini tahdit eder ve bazan büsbütün kurutur. Bu aşıkâr hakikatları nazardan uzak tutmyan Cumhuriyet maliyesi, verginin halkın ödeme kabiliyeti ile mütenasip haddi aşmamasına çok itina etmiş ve bütçe varidatından mühim fedakârlıklar bahasına, hem irad hem de istihlak vergilerinde vergi tenzilatı yoluna girmiştir.

Aşağıda birer birer sayılan bu tenzilat, halk lehine alınan kararların vüs'at ve ehemmiyetini gösterecektir.

1 — İrat vergileri:

(A) Bina vergisi

Eskiden binalarda vergi matrahı gayri safi iraddı. Tamir

masrafı ve amortisman için bu iraddan, yani bir nevi vasatı kiradan bir şey indirilmezdi.

14/7/1931 tarihli ve 1837 numaralı bina vergisi kanunu, bu iratlardan yüzde yirmi indirdikten sonra geriye kalan miktarın safi irat sayılmasını ve verginin bu irat üzerinden alınmasını kabul etmiştir.

Binaenaleyh kanun, vergiyi masrafı da ihtiva eden gayri safi irattan değil, safi irattan almak esasına doğru mühim bir adım atmış, binnetice vergi de yüzde yirmi nisbetinde bir tenzil yapmıştır.

Yine 2870 numaralı ve 30/12/1935 tarihli kanunla, 1340 1932 yılı içinde tahririne başlanmış olan şehir, kasaba ve köylerdeki binaların vergiye matrah olan iratlarında yüzde yirmi nisbetinde bir tenzil ve tahfif daha kabul edilmiştir.

B — Hayvanlar vergisi

2897,3343 numaralı ve 20/1/1936 23/3/1938 tarihli kanunlarla koyun, kılkeçi, tiftik, deve, manda, sığır, domuz vergilerinde mühim tahfifler yapılmış, at, katır ve eşek vergileri ise büsbütün kaldırılmıştır.

2897 numaralı ka-	4,977,026
nunla yapılan tenzilat	
3343 numaralı ka-	2,612,086
nunla yapılan tenzilat	7,589,112

liraya balıdır.

C — Kazanç vergisi:

3258 numaralı ve 24/6/1937 tarihli kanunla:

1 — Limited ve sermayesi üzerine kazanç dağıtan kooperatif şirketlerde vergi, şirket kazancının tamamı üzerinden alınmakta iken eerginin her ortağın hissesi üzerinden hesap edilmesi kabul edilmek suretile bu şirketlerin vergilerinde yüzde otuz nisbetinde bir tahfif yapılmıştır.

2 — Gezginci satıcılar, işçiler ve hamalların vergisi, gündelik gayri safi kazançlarının yirmi mislinden on misline indirilmiştir.

3 — Altmış kuruşa kadar olan işçi gündelikleriyle 120 kuruşa kadar gündeliklerin altmış kuruşu vergiden muaf tutulmuştur.

2470 numaralı ve 20/6/1938 tarihi kanunla:

1 — Türkiye, içkili pastahane ve lokanta ve büfelerin işgal ettikleri mahallerin gayri safi iradı üzerinde %75 nisbetinde alınan vergileri yüzde kırkbeşe sinamaların % 90 dan % 45, otellerle kaphcaların vergi nisbeti % 35 ten % 25 se indirilmiştir.

2) Altmış kuruşa kadar olan işçi gündeliği muafiyeti seksen kuruşa çıkarılmıştır.

D) Muvazene virgisi:

1) 3404 numaralı ve 1/6/1938 tarihli kanunla muvazene vergisi yüzde ondan yüzde sekize indirilmiştir. Bu tenzil, bütçe varidatından dört milyon lirahık bir fedakârlığı istilzam etmiştir.

2) Yine aynı kanunla, seksen kuruşa kadar olan işçi gündelikleriyle 120 kuruşa kadar olan gündeliklerin seksen kuruşu, muvazene yergisinden de istisna edilmiştir.

2 — İstihlak vergisi:

A) 575 sayılı 3 mart 341 ta-

DAMLA DAMLA:

Halkevinde Kızlarımız

Halkevinin açmış olduğu biçki ve nakış kursuna Aydın kadınları arasında hummalı bir alâka görülmeye başladı.

Bundan bir hafta evvelki soruşunda, devam edenlerin adedinin 19 olduğunu öğrenmiş iken, bu hafta sonunda genç öğretmene vaki sualim, bu rakamın 38 ze ulaştığını bana anlattı.

Bundan başka gün geçmiyor ki müracaat vaki olmasın. İlk zamanlarda pek az talebeyle iş başı eden Halkevi dikiş ve nakış kursuna, genç kız talebelerimizin ve kadınlarımızın, ince bir sanat aşkıyle devamlı olduğuna inandığımız alâkaları bu işin lüzumunu bize anlatmış ve halkevimizin bu yoldaki kararda isabetini bir daha tasdik ettirmiş oldu.

Muayyen saatlarını, halkımıza her yönden faydalı olmya çalışan ve bu gayesini gün begün tahakkuk ettiren Halkevi çatısı altında, makineleri ve işleri başında çok samimi bir çalışma havası içinde geçiren kızlarımızın, her halde bu çatı altındaki kazançları, kendilerine emin bir istikbal vaddebilmektedir.

Ümit ediyoruzki Halkevimiz, kadınlarımızı yetiştirme hususunda açmış olduğu dikiş ve nakış kursunu yalnız bu yıla inhisar ettirmeyecek, bunu yıldan yıla daha geniş şekile devam ettirecektir.

Ve yine ümit ediyoruz ki Aydın kadınlığı, bu alâkayı 38 rakkamının çok üstüne çıkarır bir şekilde arttıracaktır.

Kadınları yükselen; kadınları ilim ve sanat yolunda seferber olan memleketlerin, ahlak yolundaki inkişafı da o nisbette ileri bir tekâmül göstermeğe yüz tutar.

Biz Aydın kadınlarını iyi işler peşinde yürüten Halkevi çalışmalarını ve buna hangi vesile ile olursa olsun vasıta olanları, kendilerine emin bir istikbal hazırlamağa çalışan genç kızlarımız ve kadınlarımız adına bu sütunlarda teşekkürü borçlu olduğumuzu itirafla vazifemizi yapmış oluruz.

Çiğdem

rihli kanunla tuzun kilosundan alınan (6) kuruş resim, üç kuruşa indirilmiştir.

B) 1934 senesinde kristal şekerin kilosu 36-37 küp şekerin 39-40 kuruşa satılıyordu. Halkın zaruri ihtiyaçları arasında giren şeker fiyatını ucuzlatmak için şehrin istihlak resmi olan (12) kuruş 2785 numaralı ve 13/6/1935 tarihli kanunla (4,10) kuruşa indirilmiş ve bu suretle kristal şekerin kilosunun 25 kuruşa küp şekerin 28 kuruşa satılması temin edilmiştir. Bu resim tenzili varidattan üç milyon lira fedakârlık ihtiyarı suretiyle kabil olmuştur.

3101 numaralı ve 25/1/1937 tarihli kanunla da yine istihsal esasına göre resimde tadilat yapılmış ve (4,10) dan daha aşağı miktarda resim alındığı vaki olmuştur.

Devamı varın

En samimi alkış!

Enver Demirağ

Alkış; ekseriya muvaffak olana karşı hisedilen takdirin ifadesi ve onun izharıdır..

Güzel söz söyleyen bir hatip alkışlanır.. İyi rol yapan bir artiste, alkışla takdir gönderilir.. bir koşu birincisine alkışlarımız onun muvaffakiyetine karşı olan teveccühlerimizi bildirir. Fakat bu nevi alkışlar ekseriya geçici heyecanlarımızı ifade eder.

Bir de bütün bu alkışlar önünde, bazı alkışlar vardır ki ruhun, heyecanın sevgi ve bağlılığın yüceliğini ifade için mütemadi darbelerle ve hatta şuurumuzun zebtedemediği el çırpmalarıyla vücud bulur.. Ona irade ve şuur hükmedemez.. Sağ veya sol tesirler onu durdurmağa değil hatta fasıla verdirmeğe imkân bulamaz.

Bu nevi alkışa mazhar olmak veya herhangi bir cemiyet tarafından bu şekilde alkışlanmaktadır, alkışın en samimisini, alkışın en değerlisini bize verir.

3 Nisan 1939 da ilk toplantısını yapan Büyük Millet Meclisi azaları, memleketin sevilen ve iş gören şahsiyetlerine bağlılıklarını ve onların kendi üzerlerindeki sempatilerini gene, şuurun zabtedemediği arzu ve iradenin, durduramadığı, fikir ve mantığın önüne geçemediği bir alkışla ifade etmekte mümessilleri bulundukları 17 milyon türkün onlara karşı sevgi ve bağlılıklarını isabetli bir hareketle ifade gecikmediler.

Milli Şef İnönü'nün meclise vürüdile Büyük millet meclisi salonunu çınlatan alkış sesleri şüphesiz ki her yurtdaşı gözünü, en büyük gurur ve güvenle yaşartmış milli bir iftiharla göksünü kabartmıştır.

İctimai bünyenin en emin şartı, kendisine milletçe itimad edilen bir lidere sahip olmakla mümkündür, yeni Türkiye ve yeni Türk milleti, mümessilleri tarafından bu coşkun ve sürekli alkışa mazhar olmak liyakatinde bulunan milli şefle, bihakkin öğünbir ve Türk ictimai bünyesi en emin şartı yaratmış sayılabilir.

5000 bu kadar yıllık Türk milleti, onbeş bu kadar yılın evveline gelinceye kadar yalancı alkışlarla gönlünü sıkı, zoru zoruna ve hatta istihkar edencesine ellerini birbirine vuran bir millet iken, 15 yıldır kendi

bilgisi, kendi zekası, kendi iradesile meydana koyduğu zaferleri, yine kendi arzu ve iradesini kullanarak alkışlayan tek bir inan ve güven topluluğu manzarası arz etmektedir.

Memleketin iç hayatında gurur uyandıran bu manzara, şüphesiz ki dış âlemin gıbtasını ve hatta bazıların da tahassürünü mucip olmaktadır.

Milli Şef, mecliste millet mümessilleri tarafından değil, 17 milyon Türk milleti tarafından sevilerek istenilerek.. Arzu edilerek.. Onun her şeyi, onun her işareti benimsenilerek alkışlandı..

Bu alkışta Türk milletinin yorgunluğu değil, coşkunluğu; bu alkışta Türk milletinin asırlar süren istihkarı değil, 15 yılının sevgi ve bağlılığı, bu alkışta Türk milletinin gönülsüzlüğü değil, bizzat şuur ruh ve iradesi rol oynadı.

Milli Şefe itimadını veren millet mümessillerinin bu itimadı bütün kuvvet ve samimiyetle izhara vesile olan sürekli alkışları önünde, meclis dışında radyo başlarına toplanan Türk milletinin de gözlerindeki sevinç damlaları, onlara, saatlerin nasıl akıp gittiğini bile hissettirmeyecek kadar çekici ve sürükleyici milli bir gün yaşattı.

Vakıflar

İdaresince bazı köylere arazi ve ağaç devredildi

Mart 1939 ayı içinde şehrimiz vakıflar idaresince mülhakata şamil olmak üzere vakıf akaratından olarak 1919 zeytin ağacı 3 incir bahçesi, bir tarla, 28 kesta, bir dükkân, 28 portakal ağaç devredilmiş ve köy şahsiyeti maneviyesi namına tescil ettirilmiştir.

Bundan başka Mustafa kızı Zeliha vakfı akaratından; Germenççe bağlı Reis köyüne, Bodur oğlu İsmail vakfının da Bozdoğan Araplı köyüne devri hakkındaki vakıflar idare meclisinin kararı vakıflar umum müdürlüğünce tasdik edilerek vilâyet kanalıncı şehrimiz vakıflar müdürlüğüne iade edilmiş olduğu öğrenilmiştir.

Şiddetli yağmurlar

Pamuk Ziraatini geciktirdi

Son yağmurlar vilâyetimizde bu sene pamuk ekimini bir ay geciktirecektir. İlkbahar yağmurları Mendres ve Çine çaylarını taşıtır su altında kalan arazinin inbat kuvveti artar ve fazla mahsul alınmasını temin ederdi. Fakat yağurların Mart iptidasında kesilmesi sularında çekilerek pamuk ekimi başlaması lazımdır.

Halbuki bu sene 21 martta yağın şiddetli yağmurlardan basıl olan taşkın suları halen yüksek araziden çekilmişse de

çukur yerlerde henüz sular bulunmaktadır.

Suların çekildiği yerlerde de tav olmadıktan pamuklar iyilemeye muktedir olamıyorlar.

Bu itibarla bu yıl pmuk ekimi vaktinden bir ay sonra başlayacak, hasat da 20 eylül yerine 20 teşrin evelle kalacaktır. Son baharda havalar müsait gitmez, toplama zamanında yapılamazsa bu vaziyetin rekolteye de tesir etmesinden endişe edilmektedir.

Hayvan sayımı başladı

Bu münasebetle vilâyet makamı köy muhtarlarına bir tamim gönderdi

Hayvanlar vergisinin kayıt ve yoklama zamanı gelmiştir. kayıt ve yoklama işlerinde hayvan sahipleri bu işi yapmak için ayrılan memurlara düşen vazifeleri bildirmek için vilâyet bir tamim yapmış ve bu tamimin en küçük ve uzak köylere kadar yayılmasını temin etmiştir.

Vilâyetin bu mühim tamimini biz de aynen derç ediyoruz:

Yeni yılımızın hayvanlar vergisine ait kayıt zamanı gelmiştir. Hepimizin bildiği veçhile 2897 numaralı kanunun 6 ıncı maddesi mucibince at, kısrak, katır ve eşekten mada (Bu hayvanlar yazılmıyacak) diğer hayvanlar nisan ayının birinci gününden itibaren evvelce gönderilmiş olan defterlere cins ve nevelerine göre adetleri yazılacaktır. Bu suretle nisanın 15 inci günü akşamına kadar yazılacak hayvanların yekünleri toplanacak, defterin ziri muhtar ve azalar ve belediye teşkilâtı olan yerlerde bu vazife ile tanzim edilmiş bulunan memurlar tarafından tasdik ve imzalanacak, kayıt işi bu suretle sona ermiş bulunacaktır.

Her hayvan sahibi elinde bulunan ve 938 yılı haziranından evvel doğmuş olan koyun, merinos, kılkeçi ve tiftik keçiyi, 1 Nisan 938 de iki yaşını ikmal eden deve, manda, ve sığırları erkek veya dişi olarak yukardaki heyetlere müracaatla yazdıracaklar, yazı bilirlerse imza bilmiyorlarsa mühür veya parmak basmak suretile defteri tastikten sonra belediye memurundan veya muhtardan kayıt ilmhüaberi alacaklardır. Kayıt ilmhüaberi kendi beyanlarından fazla veya noksan olması halinde derhal tashih ettireceklerdir.

Kayıt müddeti içinde ve Nisanın 15 inci günü akşamına kadar her nasılsa unutulurak kaydedilmeyen hayvan kalmış olduğu takdirde yoklama başlangıcı olan 23 Nisandan evvel keyfiyeti hayvan sahibi bir istida ile en büyük mülkiye memuruna bildirilmesi lazımdır.

Köy muhtar ve ihtiyar meclisleri ve belediye memurları, hayvan sahiplerinin beyanlarının doğruluğunu araştırmak ve doğru çalışmayanların isimlerini ve gizledikleri hayvanların cins ve adetleri hakkında bilgilerini havi tanzim edecekleri mazbataları kayıt defterleriyle birlikte en büyük mülkiye memuruna vermekle mükelleftirler.

Gizlenen hayvanları bildirmeyen muhtar ve ihtiyar meclisi azalarına ikramiye verilmemekle beraber haklarında ayrıca kanunî takibat yapılır.

Nakliyatla kullanılan hayvanların kazanç vergisiyle mükellef tutulduklarına dair sahipleri yedinde bulunan 938 yılı kazanç vergisinin ödendiğini gösteren makbuzun tarih ve numarasını kayıt defterindeki ismi hizasına yazdırmağa her hayvan sahibi mecburdur. Buna riayet etmeyen mükellefler hem kazanç vergisi, hem de hayvanlar vergisi verirler. Bu suretle mağdur olmalarını teminen hayvan sa-

hiplerinin ve hassatan deveçilerinin bu cihete dikkat etmelerini ve kendilerine düşen bu vazifeyi ihmal eylememelerini tavsiye ederim.

Nisanın 23 üncü gününden yoklamaya başlanacaktır. Yoklama işi kolaylaştırmak, ve Hayvanları meydana çıkarmak için Muhtar ve ihtiyar meclisi azaları, yoklama memurlarına her türlü yardımda bulunmak mecburiyetindedirler.

Şu mühim noktaya da dikkat edilmek lazımdır ki kayıt zamanında ve gerek yoklamanın devamı müddetince vergiye tabi hayvanların Nakliyesiz bir köyden diğer bir köye geçirilmesi yasaktır. Şayet lüzum ve zaruret üzerine bir köyden diğer köye nakil mecburiyetinde kalırsa hayvan sahipleri muhtara muracaatla nakil kâğıdı almağı unutmamalıdır. Nakil kâğıdını veren muhtar, keyfiyeti kayıt defterine ve kayıt ilmhüaberiine işaret etmekle beraber nakledilen köy muhtarı da köyüne gelen hayvanları nakil ilmhüaberiyle karşılaştırdıktan ve doğruluğuna kani olduktan sonra nakil ilmhüaberiini vize edecektir. Nakliyesiz olan hayvanların vergisi cezalı olarak tahsil olunur.

Kayıt müddeti içinde hayvanlarını ahir kazaya nakletmek isteyen hayvan sahipleri bu hayvanlara ait vergilerini tamamen ödemeğe ve nakil veya ifraz tezkeresi almağa mecburdurlar. Bazı hayvan sahipleri nakil ve ifraz tezkeresi almaksızın hayvanlarını ahir mahallere nakil etmekte, bu suretle hem mükerrer ve cezalı vergi tarhına meydan verilmekte hem de lüzumsuz masraf ihtiyarını istilzam eylemekte ve buna sebebiyet verilmektedir.

Hayvanlar vergisi hakkında kanunun muktar ve ihtiyar heyetlerine ve hayvan sahiplerine tahmil eylediği vazifelerin ana hatları yukarıda icmal edilmiştir.

Devletimizin ve hazinemizin mühim bir varidatını teşkil eden bu vergiden hiç bir vatandaşın kaçınacağına kani bulunmuyorum.

Verilen her santim, memleketin müdafasına, vatanın ve vatandaşların refah ve saadetine hadim ve âmilidir. Binaenaleyh bu kanunî nasihatlarımızın daima göz önünde tutulmasını ve vatana olan borçlarımızın vaktında yerine getirilmesini ve bu öğütlerimin kadın, erkek her vatandaşa anlatılmasını bu vesile ile takerarlarım.

RADYO

ÇARŞAMBA 5/4/939

ANKARA RADYOSU

DALGA UZUNLUĞU

1639 m. 183 Kcs. 120 Kw.

T. A. Q. 19,74 m. 15195

Kcs. 20 Kw.

T. A. P. 31,70 m. 9465 Kcs.

20 Kw.

12.30 Program

12.35 Türk Müziği

Çalanlar: Vecihe, Cevdet Çağla Refik Fersan.

Okuyanlar Radife Neydik.

1 — Rast peşrevi. 2 — Refik Fersanın - Rast şarkı - Yakıtı cihanı ateşin. 3 — Udi İbrahim - Rast şarkı - Sevmediklerimle gönül avutma. 4 — Leminin Sast şarkı - Sazın gibi sinem dahi. 5 — Cevdet çağla - Taksim. 6 — İbrahim efendi - Mahur şarkı - Sabah olsun. 7 — Mahur saz semaisi.

13.00 Memleket saat ayarı, ajans, meteoroloji haberleri.

13.15 14 Müzik (Riyaseti cumhur bandosu Şef: İhsan küner)

1 — O. Guillon - Marş. 2 — Jahann Stausş - Vivana Kanı (Vals) 3 — Auber - Tacım elmasları operasının uvertürü. 4 — S. Jones Geisha operetinden potpuri.

18.30 Program

18.35 Müzik (Bulo müziği pl.)

19.00 Konuşma

19.15 Türk müziği (fasıl heyeti).

Celâl Tohses ve arkadaşları. 20.00 Ajans, meteoroloji haberleri, ziraat borsası (fiyat).

20.15 Türk müziği.

Çalanlar : Vecihe, Fahire Fersan, Refik Fersan.

Okuyanlar Mustafa Çağlar ve Semahat Özdenes. 1 —

Hüzzam peşrevi. 2 — Etem efendi - Hüzzam şarkı - Eşki çeşimim hasretinle. 3 — Udi Hasan - Müsteare şarkı - Gitti yar elden. 4 — Şevki beyin - Hüzzam şarkı - küşade talim. 5 — Vecihe - kanun taksimi. 6 — Vecihe - Acemkürdi şarkı - Bir vefasız yare. 8 — Mustafa çavuşun - Nikriz şarkı - Elmas senin yüzünü gören. 9 — Şevki beyin - Hicaz şarkı - Kış geldi firak. 10 — Şevki beyin - Saz semaisi.

21.00 Memleket saat ayarı.

21.00 Konuşma

21.15 Esham, tahvilât, kambiyo - nukt borsası (fiyat)

21.25 Neşeli plâklar - R.

21.30 Temsil (Dengi dengine) Komedi.

Yazan Kemal Tözen

22.00 Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın). 1 — Walter Noack - Ramantik Uvertür.

2 — Azzoni - Sabah şarkısı.

3 — J. Strauss - Çardaş. 4 —

Franz Abt - Ormanlarda, ve

ninni. 5 — Schneider - Tirol

dağlarının halk şarkısı ve dans-

larından potpuri 6 — Mainzer

Serenad. 7 — Benatzky - Be-

bekler perisi - filminden - Ne-

şeliyim şarkısı. 8 — Leopold -

İspanya melodileri - Potpuri.

23.00 Müzik (Cazband Pl.)

23.45 24 Son ajans haberleri ve yarınki program.

HALKEVİ

Bakım Evi Muayene Saatları

Muayene günü	Saat	Doktor arkadaşımızın adı
Pazartesi	2 — 3	Doktor Fabrettin Sığır (Çocuk hastalıkları mutahassısı)
"	3 — 4	Operatör Medeni Boyer
Salı	4 — 5	Doktor Fuat Bayraktar (Cilt hastalıkları mutahassısı)
Çarşamba	2 — 3	Operatör Nuri Erkan
"	3 — 4	Doktor Şevket Gözaçan (Göz hastalıkları mutahassısı)
Perşembe	4 — 5	Doktor Muhsin (İç hastalıkları mutahassısı)
"	5 — 6	Doktor Şevket Kırbaş (İntani hastalıklar mutahassısı)
Cuma	4 — 5	Doktor Münif Erman (Kadın hastalıkları mutahassısı)
Cumartesi	2 — 3	Doktor Nafiz Yazgan
"	3 — 4	Doktor Halil Gözaydın

Süleyman Gezer - Osman Sezginer

Gazete Kitap Evi

Görülen lüzum üzerine 1/2/939 tarihinden itibaren Aydın Palas oteli altına nakledilmiştir.

İstanbul - Ankara - İzmirde münteşir bütün kitap, mecmua ve gazeteleri temin edilir. Kiralık kitap verilir, bulunmayan kitap, mecmua ve gazete nüshaları en çok bir hafta içinde getirtilerek müşterilerine takdim etmeği üzerine alır. Çeşitli ve temiz kırtasiye, en çabuk tevzi ve deruhte yeri.

1215

Doktor Şevket Kırbaş

Memleket hastanesi bakteriyolog ve entani hastalıklar mütehassısı

Muayenehanesini Cumhuriyet mahallesinde avukat B. İhsan'ın evine nakletmiştir.

hastalarını her gün saat yediden sekize kadar ve öğleden sonr saat üçten altıya kadar kabul eder. İdrar, kan, balgam, maddei gaita ve her türlü tahlilâtı icra eder. Veremlilerde fennin en son tedavisi olan Pinomomtoraksi ile hastaları tedavi eder.

(971)

Aydın tapu sicil Muhafızlığından

Aydın'ın kızılaca köyünün çatal armut mevkiinde doğusu arap Rıza tarlası batısı kır Ahmed ve şerkeri Hamit tarlası kuzeyi kapulu oğlu zeytinliği güneyi Aydın Karapınar yolu ve kara Ahmet tarlası ile çevrili 15 zeytini havi tarla Aydın'ın saray içi mahallesinden Ahmet hurşit ve yahut Ahmet hurşit karısı Hatice fitnatın mülki iken bunlardan Ahmet Hurşidin 336 ve karısı Hatice Fitnatın 338 tarihinde vefatlarıyla evlâdları Ahmed ruştı onursala ve Ali ihtiyara kaldığından tescilini istemişlerdir. Tapuca kaydı olmadığında senetsiz tasarrufata kıyasen gazete ile ilân tarihinden 11 gün sonra mahallinde keşif yapılacağından bu taşitsizla alakalı olanlar versa muayyen gününde yerinde bulunacak memura ve yahut oğüne kadar 1223 fiş numarasıyla muracaatlari ilân olunur,

1252

Aydın Vakıflar idaresinden :

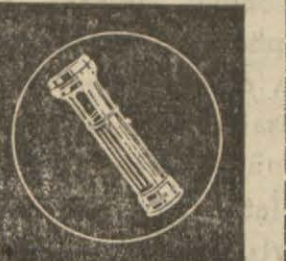
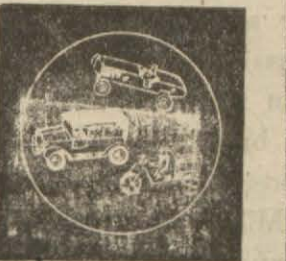
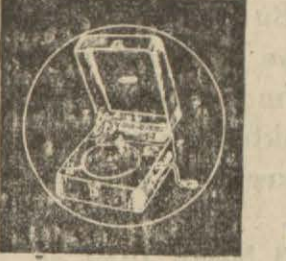
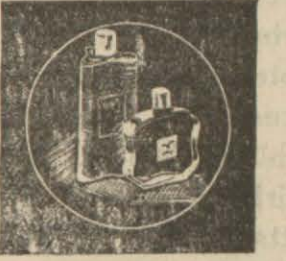
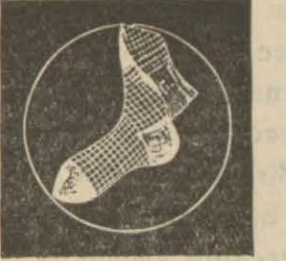
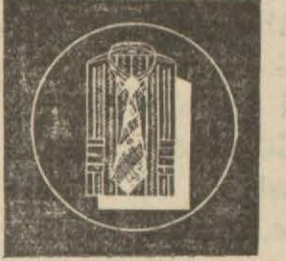
Vakıflar idaresi muhafaza memurları için sekiz takım elbise ve kasket yaptırılacaktır. Hepsinin muhammen bedeli 144 liradır. Münakasa ihalesi 15/4/939 cumartesi saat 10 da Aydın Vakıflar idaresinde yapılacaktır. Taliplerin fazla malûmat almak isteyenlerin yüzde 7,5 muvakkat teminatlarla birlikte Vakıflar idaresine müracaatları.

1 3 5 8 1245

Abone şeraiti

Yıllığı her yer için 6 lira.
Altı aylığı 3 liradır.
İdare yeri: Aydında C. H. P. Basımevi.
gazeteye ait yazılar için yazı işleri müdürlüğüne, ilânlar için idare müdürlüğüne müracaat edilmelidir.

İmtiyaz sahibi ve Umumi Negriyat
Müdürü : Etem Mendres.
Basıldığı yer
C H P Basımevi

Her çeşit tuhafiyet malları ve en iyi ıtriyat çeşitleri her marka Gramofon ve en son çıkan plâklar, iğneleri bilûmum alâtı musikiye, hurdavat, pipo ve sıbhî sigara ağızlıkları yassı yuvarlak fantazi cep fenerleri ve taze pilleri elektrik lâmbaları envai çeşit traş bıçakları, oyuncaklar vesaire gibi mallar ucuz fiatlarla tecim evimizde satılmaktadır.

Markoni Sparton ve A G A Baltic radyolarımız şayanı tavsiyedir. Batarya ve akimlatörle çalışan radyolarda gelmiştir.

12 ay veresiye satış

MEHMET GÜRER

DEMİRYOLU CADDESİ 32/2 AYDIN

Okul talebelerine

Besimevimizde Okul talebeleri için hüviyet kartları hazırlanmıştır

Tanesi **5** Kuruştur

Toptan alan okullara tenzilât yapılır.

ŞOFÖR

Ehliyet vesikaları iyi teclit edilmiş olarak tab edilmiştir.

Fiyatı :

25

Kuruştur.

C. H. P. Basımevi